02/06/2022

“Μνήμη Μικράς Ασίας” στην Ιερά Μητρόπολη Λαγκαδά

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης

Μέσα στο γενικότερο πλαίσιο σειράς των Συνοδικών και περιφερειακών εκδηλώσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος, που προγραμματίστηκαν εφέτος για να πραγματοποιηθούν επί τη ευκαιρία της συμπληρώσεως 100 ετών από της Μικρασιατικής Καταστροφής του 1922, η Ιερά Μητρόπολη Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης διοργάνωσε, το απόγευμα της Τετάρτης, στην κεντρική αίθουσα του Πολυδυνάμου Πνευματικού Κέντρου «Αγία Κυράννα», Επετειακή Ημερίδα μνήμης και ιστορικού προβληματισμού με θέμα: «Μνήμη Μικρασίας».

Μεταξύ των προσκεκλημένων που παραβρέθηκαν και τίμησαν με την παρουσία τους την ημερίδα, ο Βουλευτής της Ν.Δ. κ. Θεόδωρος Καράογλου, η ανεξάρτητη

Βουλευτής Β΄ Θεσσαλονίκης κα. Κωνσταντίνα Αδάμου, ο Πρόεδρος της Κοινότητος Λαγκαδά κ. Αστέριος Καραγιοβάννης, εκπρόσωποι της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, της Δημοτικής Αυτοδιοικήσεως, των Στρατού Ξηράς και των Σωμάτων Ασφαλείας, της Ακαδημαϊκής Κοινότητος, Ιερείς, και αντιπρόσωποι των πολιτιστικών συλλόγων του Δήμου Λαγκαδά κα των δημοσίων φορέων.

Η Ημερίδα ξεκίνησε με το χαιρετιστήριο μήνυμα του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου, το οποίο ανέγνωσε ο Αιδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος του Οικουμενικού Θρόνου και Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος της καθ΄ ημάς Ιεράς Μητροπόλεως π. Αναστάσιος Παρούτογλου.

Την έναρξη των εργασιών πραγματοποίησε **ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης κ. Πλάτων,** ο οποίος, αφού καλωσόρισε τους συνέδρους, εξέφρασε τη χαρά του για την τέλεση της συγκεκριμένης επετειακής ημερίδος και αναφέρθηκε στο πλαίσιο όλων εκδηλώσεων που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί ή είναι προγραμματισμένες να γίνουν καθ΄ όλη την διάρκεια του επετειακού αυτού έτους στην επαρχία μας, ενώ ως πρώτος ομιλητής ανέπτυξε το θέμα «Ο Άγιος Ιερομάρτυς Πλάτων Αϊβαζίδης», παρουσιάζοντας εν συντομία την εκκλησιαστική και εθνική δράση, του Πρωτοσύγκελλου της Μητροπόλεως Αμασείας, στη Μακεδονία και τη Μικρά Ασία, στα από Θεού πνευματικά του χαρίσματα και εν τέλει στο ιερό του μαρτύριο, σημειώνοντας την πιστή εκπλήρωση της αποστολής του, την παραμονή του μέχρι τέλους κοντά στο

δοκιμαζόμενο ποίμνιό του και εν τέλει την αυτοθυσία και το μαρτύριο του, που δικαιολογεί την προσφάτως αναγραφή εις τας αγιολογικάς δέλτους της Αγίας μας Εκκλησίας.

Δεύτερος ομιλητής ήταν **ο Πανοσιολ. Αρχιμ. π. Νικόδημος Σκρέττας,** Καθηγητής Λειτουργικής και Ιστορίας και Θεολογίας της Λατρείας στην Θεολογική Σχολή του Α.Π.Θ. και Ιεροκήρυκας της καθ΄ ημάς Μητροπόλεως, ο οποίος αναπτύσσοντας τον τίτλο «Η λειτουργική ευσέβεια στη Μικρά Ασία», ανάφερε μεταξύ άλλων ότι «η μνήμη ζωντανεύει τη ζωή και τη μετοχή στη θεία λατρεία των χριστιανών πατέρων μας στις αλησμόνητες πατρίδες. Εκεί η λειτουργική ευλάβεια ξεκινούσε από τον προσωπικό αγώνα του αγιασμού και εκτεινόταν στην κοινωνική-κοινοτική ζωή μεταστοιχειούμενη σε αγάπη, αδελφοσύνη, φιλανθρωπία, κοινοκτημοσύνη, αλληλεγγύη και αλληλοβοήθεια».

»Ως σώμα Χριστού ευχαριστιακό συγκροτούσαν οι Μικρασιάτες Ρωμιοί (Καππαδόκες, Πόντιοι κλπ.) τις μικροκοινωνίες τους σε πόλεις και χωριά. Χαιρόταν την ευωχία των μεγάλων εορτών, κατανυσσόταν στο πένθος της Μεγάλης Τεσσαρακοστής και της Μ. Εβδομάδος, νήστευαν και κοινωνούσαν ενεπίγνωστα, προσκυνούσαν τα οικογενειακά και εκκλησιαστικά σεβάσματά τους, ιεραποδημούσαν στην Παναγία Σουμελά και τα Ιεροσόλυμα, βιός τους κουβάλησαν κατά τον ξεριζωμό τα τζιβαϊρικά τους εικονίσματα και άγια λείψανα».

»Τα λειτουργικά τους έθιμα, που πότιζαν την ύπαρξή τους, τα μετάφεραν στο

Εθνικό κέντρο και τα μεταφύτευσαν και ξαναρίζωσαν και μετάγγισαν χυμούς ευλαβείας λειτουργικής και πίστεως θρησκευτικής στην Ορθοδοξία, που διαφύλαξε τους προγονικούς πνευματικούς θησαυρούς του Γένους, που δεν ξεχνά».

Ακολούθως **ο κ. Αθανάσιος Καραθανάσης,** Ομότιμος Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., παρουσίασε το θέμα «Ιστορική περιήγηση στη Μικρασία», σημείωσε ότι «η Μικρασιατική Εκστρατεία ξεκίνησε τον Μάϊο του 1919, μετά από απόφαση των Μεγάλων Δυνάμεων στο Παρίσι, με σκοπό την απελευθέρωση των ελληνικών πληθυσμών της Μ. Ασίας και της Ανατολικής Θράκης. Ο Ελληνικός Στρατός προήλαυνε νικηφόρος ως τον Αύγουστο του 1921, ώσπου οι Μ. Δυνάμεις εγκατέλειψαν την Ελλάδα υποστηρίζοντας την Τουρκία του Κεμάλ με αποτέλεσμα την καταστροφή τον Αύγουστο του 1922. Κύρια αιτία της καταστροφής ήταν, πάντως, και ο Εθνικός διχασμός που είχε τις συνέπειες του και στην Εκκλησία της Ελλάδος και του Οικουμενικού Πατριαρχείου, καθώς η Ελληνική Εκκλησία είχε εμπλακεί σ αυτόν από το 1916 με το ανάθεμα του Βενιζέλου και την τιμωρία, μετά επικράτηση του, Κωνσταντίνικων Αρχιερέων και Κληρικών.

IC
XC

Εν συνεχεία ο τέταρτος εισηγητής **κ. Δημοσθένης Κακλαμάνος, Αναπλ. Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.,** αναπτύσσοντας το θέμα «Το αγιολόγιο της Μικρασίας», σημείωσε ότι «η Μικρά Ασία συνδέθηκε σε όλη τη χριστιανική περίοδο του ιστορικού της βίου με τα μέλη εκείνα της Εκκλησίας της που διακρίθηκαν για την πίστη τους και άλλοτε με το μαρτυρικό τους θάνατο, άλλοτε με τον ασκητικό τους βίο κατέκτησαν την αγιότητα, τιμήθηκαν και προβλήθηκαν ιδιαιτέρως, όχι μόνο στα όρια της πατρίδας τους, εφόσον η μνήμη τους εξακτινώθηκε στα πέρατα της οικουμένης και προϊόντος του χρόνου απέκτησε παγκόσμιες διαστάσεις. Για αυτό και συχνά στις αφηγηματικές πηγές, παλαιότερες και νεότερες, εγκωμιάζεται ως γη Αγίων, ως γη αγιοφύλακτος. Ήδη από τον 2ο μ.Χ. αιώνα η Μικρά Ασία θα γίνει τόπος μαρτυρίου για πολλούς χριστιανούς και έκτοτε θα περάσουν από εκεί οσιακές και μαρτυρικές μορφές, που συνιστούν μια ευάριθμη ποσοτικά ομάδα, με διακριτή θέση στο σύνολο της χριστιανικής αγιολογικής ιστορίας. Η αναφορά στην αγιολογική ιστορία και τις μορφές αγιότητας της Μικράς Ασίας είναι εγχείρημα δύσκολο και αναμφίβολα δεν μπορεί να εξαντληθεί στο πλαίσιο μίας εισήγησης· για το λόγο αυτό θα περιορίσουμε την αναφορά μας σε μία από τις σημαντικότερες μορφές των απαρχών σχεδόν της ιστορίας της Εκκλησίας της, τον άγιο Πολύκαρπο, επίσκοπο Σμύρνης, περιγράφοντας την πορεία της εξέλιξης της λειτουργικής του μνήμης και της διαμόρφωσης της αγιολογικής του εικόνας, όπως αυτή αποτυπώθηκε διαχρονικά μέσα στις αγιολογικές και υμνολογικές πηγές από τον 3ο αιώνα μέχρι την εποχή μας».

Πέμπτη και τελευταία εισήγηση με θέμα «Ο Ιερομάρτυρας Γαβριήλ Ιβηρίτης, ο εκ Βερτίσκου» υπήρξε του Αναπλ. Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ., **κ. Τρύφωνα Τσομπάνη,** ο οποίος προσπάθησε να κάνει μία καταγραφή του βίου του Αγίου, όπως αυτή προκύπτει μέσα από τα αρχεία της Ιεράς Μονής των Ιβήρων του Αγίου Όρους σημειώνοντας χαρακτηριστικά μεταξύ των άλλων ότι «Γαβριήλ Ιερομόναχος εν Μπερόβης της Μακεδονίας. Κατά κόσμον Πασχάλης Δαβίδ Σμέρλας. Εγεννήθη το 1886. Εις την μονήν εισήλθε το 1904. Υπηρέτησε παρά τῷ προηγουμένῳ Γερασίμῳ. Εκάρη μοναχός τΟ 1907. Εχειροτονήθη το αυτό έτος ιερομόναχος, ακολουθήσας τον γέροντά του εις το μετόχιον της Ηρακλείτσης. Επανελθών μετά πενταετίαν εχρημάτισε Τυπικάρης κατά το 1918» και με άλλη γραφή συμπληρώνει: «Εφονεύθη μαρτυρικώς εν Κυδωνίαις υπό των Τούρκων κατά την υποχώρησίν των Ελλήνων εν Μικρά Ασίᾳ το 1922». Έτσι καταγράφει το μοναχολόγιο της Μονής Ιβήρων το όνομα του ιερομάρτυρος Γαβριήλ από τον Βερτίσκο του Λαγκαδά, κι έτσι η επαρχία Λαγκαδά μαζί με τα ονόματα των δύο γυναικών αγίων Κυράννης και Ακυλίνας, σεμνύνεται και τιμά την μνήμη του νέου ιερομάρτυρος Γαβριήλ που πότισε το χώμα της Μικρασίας με το μαρτυρικό του αίμα».

Ακολούθησε ευρεία συζήτηση επί των θεμάτων που αναπτύχθηκαν από τους εισηγητές καθώς και ερωτήσεις που απεύθυναν οι παρακολουθούντες προς αυτούς.

Στον ληκτικό χαιρετισμό του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης κ. Πλάτων, συνεχάρη όλους τους ομιλητές για τις εμπεριστατωμένες και επιστημονικά τεκμηριωμένες εισηγήσεις τους, με τις οποίες προσπάθησαν να καλύψουν ένα μικρό μέρος αυτής της θλιβερής επετείου της τραγωδίας της Μικρασιατικής καταστροφής, σημειώνοντας ότι «δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε την ιστορία και το τι πέρασαν οι πρόγονοι μας, οι οποίοι αρνήθηκαν να προδώσουν την Πίστη και την Πατρίδα, το μαύρο Σεπτέμβριο του 1922. Πρέπει να είμαστε ενωμένοι ως Έθνος και ενωμένοι να ανταπεξέλθουμε στις σύγχρονες προκλήσεις, γιατί όπως μας διδάσκει η ιστορία, η εμφύλια διχόνοια μόνο καταστροφή μπορεί να φέρει ως αποτέλεσμα», ενώ καταλήγοντας ευχαρίστησε όλους όσους ήρθαν και παρακολούθησαν τις εργασίες προτρέποντας τους παράλληλα και απευθύνοντας ανοικτή πρόσκληση προς κάθε ενδιαφερόμενο να έχει ενεργή συμμετοχή στις προγραμματιζόμενες εκδηλώσεις που στόχο και σκοπό έχουν να διατηρήσουν άσβεστη τη μνήμη των προγόνων μας και την μεταλαμπάδευση του πολιτιστικού πνεύματος προς τη νέα γενιά.